

Incipit quedam introductio circa hunc Jeronymum. Quartus Prologus. Quod sunt qualitates de quibus scripta euangelia extant. Precepta: mandata: testimonia: exempla. In preceptis iusticia: in mandatis charitas: in testimoniis fides: in exemplis perfectio. Precepta: mandata: testimonia: exempla. In preceptis iusticia: in mandatis charitas: in testimoniis fides: in exemplis perfectio.

Mat. 10. a

Job. 13. b

Mat. 18. c

Job. 11. b

Mat. 11. b

Job. 5. g

Job. 13. b

Ps. 18.

Job. 11. c

Jbidem

Job. 13. a

Jbidem

Job. 11. b

1. Tim. 1. a

Incipit prologus beati Hieronymi in Marcum euangelista.

Marcus euangelista dei electus: et petri in baptismo filius: atque in diuisione formosus discipulus: sacerdotium in israel agens: secundum carnem leuita conuersus ad fidem christi: euangelium in italia scripsit: ostendens in eo quod et generi suo debet et christo. Nam initium principij in

voce prophetice exclamationis insitit: dicens in eo quod et generi suo debet et christo. Nam initium principij in

voce prophetice exclamationis insitit: dicens in eo quod et generi suo debet et christo. Nam initium principij in

voce prophetice exclamationis insitit: dicens in eo quod et generi suo debet et christo. Nam initium principij in

voce prophetice exclamationis insitit: dicens in eo quod et generi suo debet et christo. Nam initium principij in

voce prophetice exclamationis insitit: dicens in eo quod et generi suo debet et christo. Nam initium principij in

voce prophetice exclamationis insitit: dicens in eo quod et generi suo debet et christo. Nam initium principij in

voce prophetice exclamationis insitit: dicens in eo quod et generi suo debet et christo. Nam initium principij in

voce prophetice exclamationis insitit: dicens in eo quod et generi suo debet et christo. Nam initium principij in

voce prophetice exclamationis insitit: dicens in eo quod et generi suo debet et christo. Nam initium principij in

voce prophetice exclamationis insitit: dicens in eo quod et generi suo debet et christo. Nam initium principij in

voce prophetice exclamationis insitit: dicens in eo quod et generi suo debet et christo. Nam initium principij in

voce prophetice exclamationis insitit: dicens in eo quod et generi suo debet et christo. Nam initium principij in

Marco descripta: quod dicitur ignea: quod accedit animos fidelium ad amorem celestium in quantum describit resurrectionem christi: per quam introducimur ad celestia: quod tunc saluator noster deuicta morte eternitatis nobis adiunxerit referat. sicut dicitur in collecta pasche: et in signum huius angelus resurrectionis christi nuncius qui per eum vitam eternam nunciare uenerat: recte in dextera sedebat: secundum quod dicitur Beatus Gregorius in Domestico. xij. et sic patet tertium. Quarto in uerbo assumpto describitur numerus determinatus euangeliorum. cum dicitur: ipsorum quattuor. Circa quod et si derandus quod licet plura euangelia et a pluribus fuerint scripta: quattuor tamen sunt approbata: secundum quod dicitur in prologo super Mattheum: et per figuram sacramenti: quod iste quaternarius numerus multipliciter fuit in lege figuratus. Primo in quattuor summius de paradiso exiit. Secundo in quattuor patriarchis principalibus a quibusdam denominata est cariarbarbe: id est ciuitas quattuor. Secundo in quattuor principales patriarche sunt ibi sepulti cum suis uxoribus. Tertio in quattuor circulis arce testamētum: Exo. xxx. Quarto in quattuor pedibus mensae propositionis. ibidem. Quinto in quattuor cornibus altaris holocaustorum: Exo. xxvij. Sexto in quattuor ordinibus lapidum rationalis: Exo. xxvij. Septimo in quattuor deambulatorijs domus Salomonis. iij. Reg. viij. Octauo in quattuor uentis mortuos uisificatis: Ezechielis. xxxvij. Nono in quattuor minimis terre per ceteris tamen sapientibus: Proverb. xxx. Decimo in quattuor uiribus in fornace dei laudantibus: Dan. iij. Undecimo in quattuor fabris cornua herusalem desolentibus: Zach. iij. Duodecimo in quattuor quadrigis per orbem discurrentibus: Zach. vi. Tertio decimo in quattuor animalibus oculatis ante et retro: Apocal. iij. de quibus ibidem subditur quod requiem non habent die ac nocte dicentia: Sanctus sanctus sanctus dominus deus omnipotens: cui est honor et gloria in secula seculorum Amen.

eadem Nicolai expositio super prologum Marci. Marcus euangelista. Euangelio Marci beati Hieronymus permittit prologum istum qui diuiditur in tres partes: quia primo Hieronymus ostendit scriptoris auctoritatem. secundo scribendi modum et ordinem. ibi: Nam initium principij. tertio ordinis rationem. ibi: Denique. Circa primum ostendit auctoritatem beati Marci scriptoris huius euangelij. primo ostendit ad officium post eius conversionem ad fidei catholicam. cum dicitur: Marcus euangelista dei electus. ad officium enim scribendi euangelium fuit a deo electus et assumptus. secundo ostendit ad eruditionem in fide catholica pleniorum. cum dicitur: b. Et petri in baptismo filius. atque in diuisione sermone discipulus. Et hoc enim quod fuit filius spiritualis beati petri fuit ei magis familiaris: et per consequens specialis ab eo eruditus de factis et doctrina christi secundum quod petrus uiderat in christo et audierat ab ipso: propter quod certius poterat scribere euangelium a petro auditum: quam ceteri discipuli eius. tertio ostendit eius auctoritatem ex statu quibus habuit ante conuersionem. cum subditur: c. Sacerdotium in israel agens secundum carnem leuita: quod ad sacerdotes et leuitas pertinebat scire per ceteris scripturas ueteris testamētum quod de christo testimonium perhibent. d. In italia scripsit. ubi tunc uisgebatur studium quod a grecia fuerat roma translatus: et in eadem ciuitate marcus rogatus a fratribus scripsit istud euangelium: ut dicit Hieronymus in libro illustri uirorum: et ex solennitate loci scriptoris ostendit auctoritatem: quia in talibus locis non solet scribere nisi homines auctoritatis. e. Ostendens in eo quid et generi suo deberet. sacerdotes enim leuitici generis qui debent intelligere scripturas prophetarum testimonium de christo perhibentium: ex hoc redduntur magis idonei ad scribendum euangelium. f. Et christo. quod licet breuiter scripserit euangelium: tamen sufficienter christo reddidit debitum eius euangelium complete scribendo. g. Nam initium. Die consequenter ostendit Hieronymus scripturam ipsius marci ordinem. Circa quod sciendum quod marcus in principio sui euangelij ponit quandam prefationem usque ad illud locum: fuit in deserto iohannes. ubi premissa prefatione incipit narrationem. primo ergo ostendit Hieronymus ordinem scripturam marci ostendit ad prefationem seu prologum. secundo ostendit ad narrationem seu tractatum. ibi: Denique cum perfectum. Circa primum sciendum quod marcus in prefatione sui euangelij ponit duas prophetias. prima habetur Malach. iij. Ecce ego mitto angelum meum. et loquitur de aduentu christi in mundo: ad quem denunciantium premissus est iohannes baptista in hac prophetia designatus per angelum. angelus enim interpretatur nuncius. secunda habetur Esa. xl. Vox clamantis in deserto parate uiam domini. et loquitur de aduentu christi in corde humano per fidem et deuotionem: et de istis duobus ostendit hic Hieronymus: licet obscure quod continetur in prefatione ipsius marci euangeliste. cum dicitur: Nam initium principij. id est initia leu prologum: seu prologum a quo incipit suum euangelium. b. In uoce prophetice exclamationis insitit: quia prologus suus inchoat a prophetijs: ut dictum est. t. Ordinem leuitice electionis ostendit. i. sue electionis ad scribendum euangelium ostendit ordinem per hoc quod a principio sui operis allegat prophetias quarum intellectum sacerdotes leuitici generis de quibus fuerat debebant habere. k. Et predicatio iohannes predestinatus. i. a deo preordinatum. l. Emissum in uoce angeli. i. significatum nomine angeli: ut dictum est. m. Annunciantis. i. iohannis. n. Ad solum uer. car. sa. i. aduentum christi in carne. per quam in mundo uisibilis apparuit.

Sed et cor.

gendo: a quila ascendendo. Mtero. Marcu pene intractu. maio / res nri pter cut: qz pene eade q matthei narrat: licet qbusdam / distinctis testimonijs: vt alteri ala ala alteri tangat aialis: / r rota rotā eade via sequat: r versis ad inuicē vultib' sese ani / malia contueant. In primo canone marc' cū mattheo lucaqz / comitat r iohāne. In secūdo cū mar / theo r luca. In quarto cū mattheo et / iohanne. In sexto canone comitat sp / cū mattheo: vt duo anull i vno veter / id est in quadraginta nouē capitulis.

Nico. de lyra

a Sed r corpus dñi. i. eccliaz seu cō / gregationē fidelū: q est corp' xpi my / sticū. b In oia p ver. diuine vocis / animatū. i. viuificatū: qz sicut aia viui / ficat corp' vita nature: ita verbū diui / nū qd est dei fili' ventis in mētib' ho / minū viuificat eos vita grē: r vtrūqz / aduentū xpi. i. in carnē r in mentē de / nūciat iohānes baptista p suā p̄di / cationē. r qz ista p̄dicatio iohānis fu / it ordinata ad eruditionē fidelū. i. dō / subdit: c Et qz bec legens sciret. i. / animaduertet. d Cuius in car / nis in deo. i. in xpm: cuius caro nō ha / buit p̄ncipiū ex viro: qz nō de semie vi / rili nar' est: sed virute sp̄s sancti illa / caro sanctissima fuit formata. e Et / iesu aduētijs habi. i. mentē huma / nā q est habitaculū ipi' iesu ventis / in mentē: vt dicit' est. f Caro debe / agnoscere. i. hōmō q in sacra scriptura / vocat' caro: Esa. xl. Omnis caro fenū: / r omnis gloria ei' quasi flos agri: qz / p. plogū marci euāgeliste hō legēs de / bet cognoscere vtrūqz aduentū xpi / sti. i. in carnē r in mentē. g Atqz in / se verbū vocis. i. dei filiū p iohannē q / vocat' vox xbi: f3 qd h' iohis. i. Ego / vox clamātis in deserto annūciatū.

h Qd in cōsonantib' p̄diderat. i. in / primis parentib' snationi serpētis cō / sentientib' in quib' gen' humanū p / didit verbū dei mētēs viuificās vita / gratie. i. Inueniret. p fidē xbi in / carnati quā p̄dicauit tobes. put tradi / tur in euāgelio marci. Alii expōit ab / aliquibus ab illo loco: Caro deberet / agnoscere. i. pat' carnalis iohānis ba / ptiste. i. zacharias deberet agnoscere / q angelus ei apparēs verū sibi annū / ciauerat: qz ppter dubiū verbi ei' fact' / est mutus. Atqz in se verbū voc' i. lo / quelā articulatā. Qd in cōsonantib' p / diderat: qz licz muti possint sonare vo / cales saltē aliqz: n̄ tñ cū eis p̄nt sona / re cōsonantes. Inueniret: qz zachari / as in natiuitate filij firmis credēdo re / eugauit loquelā quaz p̄diderat xbis / angeli discredēdo. k Deniqz cū p / fecti euāgelij rē. Dic h̄r oñdit ord' ley / scripture marci q̄tū ad narrationē seu / tractatū sui euāgelij: ostēdēt cū ordiā / te scripsisse per hoc q aliqua omisit eo / q sufficiens erat a mattheo expōsa: aliq' ēt ab eodē mattheo di / cta breuē tetigit: vt vitaret p̄lixitatē r xboz matthei ostēde / ret firmitatē: qz i ore duoz vl' trūū testiū stat oē xbi. r in h' et / am q aliq' addidit matthei dicta ad p̄fectā euāgelij descriptio / nē. r h' ē qd dicit: Deniqz cū p̄fecti euāgelij op' itras. i. narratio / nē euāgelij icipiēs. r dicit p̄fecti euāgelij: qz lex mosaica licz ef / fet hōa: n̄ fuit imp̄fecta: qz p̄p̄so rudi r ip̄fecto fuit data. iō dē / heb. vij. Nihil ad p̄fectū addidit lex: s3 euāgelij ip̄fectionem / legis suppleuit. vl' alit' dicit: Perfecti euāgelij: vt r̄tinuet lra cū / h' qd seqt: l. Et a ba. dñi p̄di. d cū ichoās. qz xps tpe p̄dicati / onis sue iecerat. r r. sue etatis annū: vt h' Luc. iij. qd ē tps / etat' p̄fecte: r h' p̄t dicit. Perfecti euāgelij op' itras rē. eo / q incipit

ctū: s3 r corp' dñi in omnia per / a s. i. p̄dicationē filij dei. b s3 qd oñdit ibi ante / facie ruz: r an re. i. hoies: r hoc ē qd xpo debet. / s iohānis. c s. i. charismatū ipletū dōno. / verbū diuine vocis animatū in / s hoc ibi: q p̄parabit viā tuā. r ibi: Parare viā / dñi: rccas facere semitas. r hoc itez debet xpo. / initio euāgelice p̄dicatiōis ostē / deret: vt q bec legēs sciret cui in / s. i. iohi cui p̄ncipiū carnis in virtute dñi r ope / itium carnis in domio: r iesu ad / ratione. s se esse habitaculū. / uenientis habitaculum caro de / a s. i. vt in se inueniret illa caro. s filij dei. / beret agnoscere: atqz in se verbū / s iohannis. c s. i. in adā r eua r diabolo. / vocis quod in cōsonantib' per / s illa caro. s. i. recuperet in ch̄sto. / diderat inueniret. Deniqz cū p̄fe / l cti euāgelij opus intrās: r a ba / p̄fimo domini p̄dicare deū in / choans: non laborauit natiuita / a s. i. in mattheo pluralis p singulari: vel qz pla / res ante eum scripserunt. / tem carnis quam in p̄iorib' vi / derat dicere: sed totū exprimens / a s non numex teiunij: s3 teiunij numerū qd q̄t / subest numero p mystico numeri. / expositionem deserti: ieiunium / numeri: tentationē diaboli: con / gregationem bestiarum r mini / sterium ptulit angelozū: vt insti / tuēs nos ad intelligendū singu / a s. i. marci dicit' desitueret. / la in breui cōpingens: n̄c aucto / ritatē facte rei demeret: et p̄fici / s. i. p̄termissum ab eo suppleret. / endi operis plenitudinez nō ne / garet. Deniqz amputasse sibi p' / fidem pollicem dicitur: vt sacer / dotio reprobū haberef. Sed tā / s fidelibus volentib' ipm pastorem. / tum p̄sentis fidei p̄destinata po / tuit electio: vt nec sic in ope ver / bi p̄deret qd prius meruerat i ge / nere. Nam alexādrīe ep̄s fuit: / cul' p̄ singla op' fuit scire et euā /

cum quidā cluēs vellent rapere et constitucere sibi episcopum / ferro secuit sibi aurem sinistra. dicens: Lex diuina iubet nul / lum aure precisa optari in episcopū: quod cum theophilo ep̄ / scopo hoc dictū fuisset: respōdit: a iudeis lex ista seruaf: Ego / aurem si dederitis mibi aliquem auribus truncatum: sed mo / ribus probum: nō dubito cum episcopum facere: hoc tamen / modo non obseruatur. f Cuius per singula opus. Hic cō / sequenter redditur ratio ex studiofate. homines enī studio / si magis possūt cogitata ordinare r ordinari' scribere. Mar / cus aut' fuit valde studiosus: fm qd dicit' hic: Cuius p̄ singu / la op' scire. i. p̄phetias de xpo p̄nūciatas. g Et euāgelij in / se dicta disponere. nō solū itelligēdo: s3 etiā opando. / n s Et discipuli

q incipit narrationē euāgelij sui a baptismo xpi q tpe in eta / te fuit p̄fecta. m Nō labora. nati. car. i. xpi. n Quā in / priorib' vl. s. dicit' matthei ad vitādū supfluitatē. o Sed / totū exp̄. expo. deserti. i. quō post baptismū imēdiate intra / uit desertū ibi habitādo. p Teiunij nu. s. i. dicit' q nume / rus est mystic' : eo q surgit ex dena / rio p q̄ternariū ducto: in q significat' / q ipletio decalogi in fide xbi icarna / ti in q̄ternario euāgelioz descripti: du / cit ad vitā beatā: f3 qd dicit saluator / Matt. r. r. Si vis ad vitā igredi ser / ua mādata. q Tērationē diaboli. / q pleni' describit' Matt. iij. r. Cō / gregationē bestiaz rē. vt ostēdēt qz / aialia irrationalia r creature intel / lectuales celestes obediāt ei. s Et / institūēs nos rē. ad h' p̄dicta breuiter / tetigit: vt instrueret nos. t Ad in / telligendum q eadē lati' dicta a mat / theo vera essent. iō subdit: v Acc / aucto ritate facere rei. i. euāgelij deserti / pti a mattheo. r Demeret. sed ma / gis adderet r affirmaret. y Et p̄fi / ciendi opta rē. addendo aliqua his q / a mattheo fuerāt p̄dicta. z Deni / qz amputasse. Dic h̄r ostēdit p̄dicat / ordinis rōnē. licet enī sp̄s sanctus p̄nci / palit' causa fuerit hui' ordinare deserti / prionis: Mare' tñ fuit eā instrumēta / lis r ex pte ei' hic assignat' dicti ordi / cā: r p̄mo ex ei' hūilitate. sed ex stu / diositate. ibi: Cui' p̄ singla. Circa p̄ / mū sciendū q sapiētis est ordiāre seu / ordinate scribere. Humilitas aut' ma / xime dispōit ad sapiētā diuinā: f3 qd / dicit' p̄. r. i. Abi humilitas ibi r sapi / entia. r iō ostēdit' marci humilitas cū / dicit' Deniqz ampu. sibi post fidē pol. di / cit' vt sacer. repro. haberef. ex hūilita / te enī reputabat sese indignū: r iō re / formidabat ascēdere tātū gradū.

a Sed tātū ofen. fidei p̄de. po. ele. i. / diuina ordiatio q ita potēs est q ei nul / lus p̄t resistere. b Cōsentis fidei. i. / p̄descēdēs denotioni fidelij: q deside / rabāt eū habere episcopū: fecit aliter / ipm p̄monēdo: licet ex humilitate re / fugeret. ideo subditur: c Et nec sic / in opere verbi perderet. i. in p̄dicati / one quod est opus episcopi. vnde Ac / tu. vij. Apostoli quozum successores / sunt episcopi: vt habetur in decretis / distin. r. ca. in nouo testamento: ad / ministracionem temporalium septem / diaconibus cōmiserunt: vt operi p̄ / dicationis liberitus vacarent.

d Quod prius meruerat in genere. / fuit enī de tribu leui ad quam specta / bat sacerdotiū. e Nam alexandrie / episcopus fuit. non obstante q ampu / tasset sibi pollicem. non enim dicit' q / amputauerit sibi totum pollicem: sed / forte aliquā partē per quam nō impe / diebatur a consecrando. r simile legi / tur factum in libro qui dicitur para / disus de anthonio anachorita: quem /

fero secuit sibi aurem sinistra. dicens: Lex diuina iubet nul / lum aure precisa optari in episcopū: quod cum theophilo ep̄ / scopo hoc dictū fuisset: respōdit: a iudeis lex ista seruaf: Ego / aurem si dederitis mibi aliquem auribus truncatum: sed mo / ribus probum: nō dubito cum episcopum facere: hoc tamen / modo non obseruatur. f Cuius per singula opus. Hic cō / sequenter redditur ratio ex studiofate. homines enī studio / si magis possūt cogitata ordinare r ordinari' scribere. Mar / cus aut' fuit valde studiosus: fm qd dicit' hic: Cuius p̄ singu / la op' scire. i. p̄phetias de xpo p̄nūciatas. g Et euāgelij in / se dicta disponere. nō solū itelligēdo: s3 etiā opando. / n s Et discipuli

Et discipuli

In octavo canone cu Luca comitatur in tredecim capitulis. In proprijs No q maxime vicinis explanare dispono decem et octo incedit spaciatur capitulis: que simul omnia ducera tri ginta sunt capitula. Marcus: excelsus mandato. Lucas: iste surgens vel ipse elevans. Beda. Marcus Petri discipul' rogatu romano p euangeliz scripsit: vt quod petrus verbo pdicauerat: eo seruarietur in perpetuu litteraru memo ria. Primo expulsio demonis in sy nagoga ab homie. Secundo liberatio socrus simonis a febre. Tertio lepro sum mundauit. Quarto paralyticuz curauit. Quinto in synagoga manus aridam curauit. Sexto demoniacu a legioe possessu liberauit. Septimo su xum sanguinis tact' a muliere restrin xit. Octauo filia iairi in domo susci tauit. Nouo qngs panib' qngs millia hominum satiauit. Decimo a filia sy ropbenisse demoniu expulit. Undeci mo surdi et muti hominis aures et lin gua aperuit. Duodecimo cecū extra vi ca bethsaide illuminauit. Tredecimo quattuor milia septē pāib' saturauit. Quarto decimo hominem a surdo et muto spū quod discipuli nequibant liberauit. **Finit plog'.** **Finitiu euā.**

Nico. de lyra

Et disciplinā in se legis agnoscere: nō solū litteraliter in telligendo: sed etiā spiritualiter. **b.** Et diuinā in car. do. i telligere na. qru ad distinctionē naturarū: vt suppositi vnita tenet: et qru vitā et doctrinā beati marci debemus imitari. iō cō cludit Hiero. **c.** Que in nos primū oportet requiri. doctri nā beati Marci imitando. **d.** De hinc inquisita volumus agnoscere. In pte ab alijs: qz pfectionē quā aliquis habet debet alijs tradere: s'm illud. j. Pe. iij. In quibusqz pur accepit gra tiā in alterutru illam administrantes sicut boni dispensatores multiformis gratie dei: quia hoc cedit ad magnū meritū. vno subdit: **e.** Habentes mercedē rē. sed quia iste labor sine dei adiutorio nō pficit. ideo subdit: **f.** Qui plantat. pūo eru diēdo. **g.** Et qui rigat rē. illā eruditionē fouēdo et nutrie do. vnde dicit Aplos. j. Cor. iij. Ego plantauit: appollo riga uit: deus autem incrementū dedit: qui ē benedict' in secula se culorū Amen. Occasione cuiusdā dicit in hoc prologo potest queri: vtrū licitū sit alicui seipm mutilare: et arguit q sic: quia beatus marcus amputauit sibi pollicem: vt dicitur est: nec tū ex hoc reprobat. Itē occidere seipm pei' est qz mutilare. Sā pson autē seipm iterfecit: vt habet Iudic. xvj. et tū numerat i ter sanctos: vt habet Heb. xj. Itē rācias seipm iterfecit: vt ha betur. ij. Machab. xiiij. et tū scriptura videt ex hoc ipm comē dare: qz ibidē dicit eligēs nobilit' poti' mori qz subditus fieri peccatorib'. Itē min' bonū est cōtenendū pp' pseruationē ma ioris boni: sicut ad conseruationē vite alijs pūcit merces in mari: s'z virtus castitatis est magis bonū qz mēbrū corporale: ergo licite pōt sibi qz abscidere virilia ppter conseruationem castitatis. Contrariū arguit per illud qd habet in decret'. di. ly. ca. Si qz amputauerit sibi virilia cleric' nō fiat: qz homi cida sui est. Respōsio: qz libet ps corpis ordinat' ad totū. et ideo de ipso ordinandū est: pnt respicit bonū totius corporis: et vl terius pnt respicit bonū hominis et cōmunitatis: qz sicut ps corporis ordinat' ad totū corp': sic corp' ad hominē cuius est pars. et vnus homo ad totam cōmunitatem. Ergo si mēbrum aliqd sit noxiū corpori: vtpote qz ppter aliquā egritudinē est alioz mēbroz corruptiuū: licite potest abscindi ne inficiat alia mēbra: et hoc ab eo cui' est si habeat artē medicādi v' ab alio de voluntate ei': qz cuiuslibet cōmissa est cura salutis sui corporis: sicut etiā homicida v' raptor: p iudicē licite occidit: et a cōmu nitate hominū abscindit in qstū ei' vita esset in nocumētū cōi tatis: qz iudicib' cōmittit' cura salutis cōmunitatis: si aut mē brū sit sanū tūc regulariter nō est licitū alicui seipz mutilare. p mo qz homo naturaliter amat seipm: et p cōsequēs oīa q sūt de integritate ipsius. et ideo mutilare seipm est agere ptra chari tate: quā qlibet tenet habere ad seipm. Itē hō singulariter ē ps cōitatis: et ideo inferre sibi nocumētū p mutilationē est agere ptra cōmune bonū. Itē de' ē institutor nature: institūdo mē bza in corpore: et ideo mutilās seipsum agit contra deū: in casu tū licitū est: videlicet ex precepto dei occulto: qd alio mō voca tur instinctus spū sancti: qz deus est auctor nature et dñs vite et mortis

et mortis humaner: et p consequēs omniū mēbroz: et ideo si picipiat homini auferrī sibi vitā vel mēbroz aliquod: nō solū licitū: sed etiā debitū ē hoc fieri: et hoc mō dicit Aug'. j. de ci uitate dei q sampson interfecit seipm cū philisteis: qd pbat ex hoc q dñs ad hoc agendū restituit sibi miraculose pusti / nam fortitudinē. vnde dicit ibidē Au gusti. q ille hoc latens iusserat fieri: q p ipsum miracula faciebat: et hoc etiā modo dicit Aug'. de quibusdā sacel mulierib': que tpe psecutiōis seipsas occiderunt: de quibus ecclesia memo riam facit. Iudei No et aliqui christia ni in hoc ipsos sequentes dicunt q eti am sine tali precepto diuino vel instin ctu licitū est alicui se occidere vel mu tilare in casu. s. qn videt ratione sue vi te vel alicuius mēbrū imminere sibi ludibrium in contemptū dei: quia de bet negligere vitāz ppriam: multo for tius aliquā partē sui corporis: sed ad precauendū contemptū honoris diu ni: et hoc modo dicit q sampson int' fecit seipsum: cōsiderās q philistei exercebāt in eo ludibriū ad laudē idolo rū suoz: et in diuinuz pteptū. et rācias ete legunt sibi nares amputasse: ne ab infidelib' exerceret lu xuria in corporib' eaz in contemptū diuinū. Sed istud dictum videtur esse expresse contra dictū saluatoris Joh. vi. dicentis ppetro: Cum esses iunior cingebas te et ambulabas vbi vole bas: cū aut senueris extēdes man' tuas et ali' te cinget et diu cet quo tu non vis. et subdit: Hoc aut dixit significās q mor te clarificatur' esset deū. sup quē locū dicit Aug'. q hic satis exp'it nō a seipō s'z ab alio debere occidi q vestigia sequitur xpi: et eodē mō dicēdū est de mutilatiōe. rō etiā q inducit pro opposito nō valet: qz licet intētio infidelū sit exercere ludibriū um in sc'is ad dei pteptū: tū ex diuina ordiatōe q ex mal' cli cit bona: ordinatur ad dei gloriā et meritū electoz: qd patet in martyribus: qui quanto maiorā ludibria et magis exquisi ta tormentā sustinuerunt: tanto gloriofius de tyrannis trium phauerūt ad tyrannoz confusioē et ppriū meritū: et dei glo riā qui in martyrib' triūphabat. Et dicitis patet ad primū ar gumentū q Mare' amputasse credit' sibi pollicē instinctu spi ritus sc'i. Et eodē mō dicēdū ad scdm et tertiu. Ad qrtū dicen dū q nō est licitū amputare sibi virilia pp' obseruatiā castita tis: tū qz hoc nō est efficax remediū: tū qz p hoc nō abscindū tur cōcupiscentie interiores: tū qz p aliā viā habet melius re mediū: videlicet p conatū liberi arbitrij resistēdo tētatōib' cū adiutorio dei: s'm illud. j. Cor. x. Fidelis de' ē q nō patietur vos tētari sup illud qd potestis: s'z faciet cū tētatōe. puētum vt possitis sustinere.

**Marcus in plogo scdo vbi dicit in postil. Ratio etiaz que inducitur pro opposito.** **Additio.** Hec ratio est valida et cōsona auctoritat' / tor: cā reicere videat. j. Reg. xxxj. vbi videt tenere cū hebreis rālis min' bñ sentientib': q asserūt q saul posset excusari ab occisione sui: eo q timebat ne in ipm q erat principalis i ppo fieret ludibria in cōtēptū dei. quā assertionē seu opinionē ibi dē recitat rāqz verā vel saltē tolerabilē: qd manifeste ptraria / tur his q in h loco tenet q manifeste sūt vera. pnt pty legenti ea que hic et alibi a postillatore ponūt rē. **Replica.** In plogo circa euangelium sancti Marci postillator mouet qstionē: an sit licitū quē quā seipm mutilare. Et rñdet q nō nisi iterueniat instinet' di uin': et addit q iudei et qdā xpiani i h eos sequētes dicūt q li citū sit nō solū se mutilare verū etiā occidere sine tali instinctu ad p'cauēdū ludibriū et cōtēptū honoris diuini: s'z illū moduz dicēdi reprobat postilla. et excludit rōnē ei': qz ludibria et tales cōtēpt' de' sit auertere i bonū patiēti rē. Hic putat Bur. po / stil. velle inuoluere i h dicitōijs cōmēdās illū modū dicēdi h. S'z dicit cū sentire oppositū illi' pmi Reg. vi. h diligēter plegē ti q postil. sentit d saul et alijs se iterficiētib': pty q Bur. et fal sū iponit. postil. et opinionē hebreoz et aliqru latinorū ibi reci tat: s' finalit' i h residet q btūs Aug'. j. de ciuitate nullā pso nā excusat sese occidētē: nisi iteruenierit diuinus instinet': ita d saul dici pōt si vic alie nō sufficiūt. vñ pty Bur. frustra postil latorē notasse.

Incipit euā.